

Uredništvo
in upravnništvo:

Kolodvorska
ulica šte. 15.
Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:
Šestdnevna polt-
vrsta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano
v upravnistvu:
za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četrletno 1 gl.
60 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. voč.

Po pošti velja
za celo leto 10 gl.,
za pol leta 5 gl.,
za četrletno 2 gl.
60 kr. in za jeden
mesec 86 kr.

Štev. 18.

V Ljubljani v petek, 23. januarija 1885.

Tečaj II.

Iz državnega zbora.

Zopet so se sešli v krasni svoji palači na dunajskem Ringu poslanci, da rešijo celo vrsto važnih predlogov in zadev, ki jih čakajo na mizi. Posebno pa se nam zdi važen zakon, namenjen zoper nakane one človeške družbe, ki v novejšem času tako krvavo in grozno posega med mirni človeški rod, zakon zoper anarhiste in glavnega jim sotrudnika, dinamit. Vedno in neprestano skrivno rovanje onih ljudi, kojim je prva točka njihovega programa boj zoper obstoječo družbo, prisililo je vlado, da je izdelala načrt zakona, ki ima namen, preprečiti pregrešno to početje. Predložila je torej državnemu zboru postavo o krvavcih in o dinamitu in z njo pokazala, kako resno smatra to zadevo in kako misli z vsemi mogočimi sredstvi braniti mirne svoje državljane, da ne pridejo v škodo vsled krvoločnega postopanja nevarne družbe.

Razen tega zanimal je poslance posebno predlog Exner-Suessov, da se podeli dunajskim predmestjem direktno volilno pravo za državni zbor in da se jim pomnoži število poslancev. Oče tega načrta, Friderik Suess, je pri svojem utemeljevanju komaj prikrival jezo, da vlada sama principijalno ni nasprotna odstranjenju sisteme volilnih mož. To je Suessu jako hudo, kajti levica bi imela novo, predragoceno orožje v svojih rokah — tako pa ji vlada izvija ostre, kaljene pušice s tem, da je uže sama predlagala spremembo dotičnega zakona. Da pa vlada ne more privoliti v pomnožitev števila poslancev, to pač vé vsak iz prejšnjih njenih izjav; ko bi ta dovolila izjemo, oglasili bi se takoj drugi okraji in z isto pravico zahtevali enakih koncesij. Trebalo bi torej korenite vsestranske premembe volilnega reda, h čemur pa sedaj pač nema vladajoča večina prilike in časa.

Listek.

Spomini na Črno Goro.

(Konec.)
V.

Sila lepo jutro je bilo, ko smo se poslavljali od Cetinj. Ljubko smehljaje se ležale so Cetinje pred nami, ko smo splezali na bajiške višave. Iz sočnatega zelenja cetinjskega polja razločevale so se kaj prijetno svetlo-bele cetinjske hiše, med tem ko je napravljalo sivo, s solncem obsevano skalovje resnobno ograjo okoli male planinske doline. Le glasni zvok cerkvenega zvonu monastirskega motil je globoko tihoto, ki je objemala cetinjsko dolinico. Na bajiške višave dospelši, ozrli smo se še poslednjikrat na Cetinje, ki so nam v nekaterih trenutkih izginile izpred oči, in podali smo se na novo, sém in tjà zvišajočo se vozno pot proti Njegušu.

Namenili smo se v Kotor, kjer smo hoteli počakati Lloydov v Kerf (Corfu) brodeči parobrod, da bi se podali v Bar, največjo črnogorsko morskno luko. Da tudi smo se namenili s tem dalj, kakor smo z početka na-

Zanimiv je tudi predlog poslanca viteza pl. Chlumeckija, posebno v ožgled novega zakona zoper anarhiste, da se oproste delavske bolniške in invalidne blagajnice onih bremen, katera morajo nositi razna zavarovalna društva in da se omenjenim zavodom podelé jednake olajšave, kakeršne sploh nahajamo pri dobrotelnih napravah in ustanovah. Znano je namreč, da je upravno sodišče bilo odločilo, da se ima z bolniškimi in invalidnimi kasami jednako postopati, kakor z zavarovalnimi društvi; vsled tega naložil se je omenjenim blagajnicam predpisani davek, ki se je pa mnogoterim zdel neznosljiv, tako da so sklenjevali, društva rajše razpustiti, nego plačevati tako visoke pristojbine.

Tu podajemo svojim čitateljem kratko poročilo zanimive prve seje:

Predsednik se s toplimi besedami spomina umršega poslanca Horodyskeja, na to pa vlada predloži sledeče načrte zakonov: 1.) Zakon, ki določuje postopanje zoper občne nevarna socijalistična prizadevanja; 2.) zakon, ki določuje naredbe zoper občne nevarno rabo razstrelivnih tvarin; 3.) zakon o spremembi postav o državnem zboru (podelitev direktne volilne pravice dunajskim predmestjem); 4.) zakon o reguliranju galiških rek; 5.) zakon o posojilu, ki ga je dala država vsled povodnji pri Tahavi ponesrečenim prebivalcem; 6.) zakon o denarnih kaznih pri disciplinarnih postopanjih zoper notarje in njihove namestnike; 7.) zakon o gradenju novega gimnazijskega poslopja državne česke gimnazije v Pragi; 8.) zakon o ribarstvu; 9.) zakon o pomnoženju bakrenega drobiža; 10.) zakon o kaznilnici sv. Vencija v Pragi; 11.) zakon o podržavljanju nekaterih železnic; 12.) zakon o spremembi državne garancije za česko zapadno železnico in 14.) konečno načrt, ki se tiče koncesije za nadaljevanje prometa ces. Ferdinandove severne železnice.

Posl. Fr. Richter stavlja predlog, da naj vlada skupno z nemško vlado vpelje bram-

meravali, vendar nismo mogli svoje radovednosti ukrotiti, da ne bi šli tjà. Saj je bil Bar vendar prva luka, ki je dobila po dolgih desetletjih zopet srbskega vladarja. Saj so bili srbski valovi, ki so pljuskali ob barskem bregu in ob skalah volniškega svetilnika.

Nek črnogorsk častnik, ki nas je spremljal na tem zanimivem in prijetnem potu, ni mogel jenjati z hvalo lepote in krasa oljkinih vrtov v Baru, ki jih sicer pohvalno omenja tudi nadvojvoda Maksimilijan v svojem prvem potopisu.

Niti jednega oblaka ni bilo videti, tiho bilo je v mali, lepi luki kotorski. Kotorčani spali so še trdno. Le krasni nasip kazal je nekoliko življenja. Krasna bila je Boka za pogled. Le počasi gugala se je ladija po gladkem morji, kakor bi nam hotela še malo časa privoščiti, da se zadnjikrat nagledamo lepe Boke. In vendar se nam je zdela vožnja preurna, tako brzo se je spreminjala panorama. Komaj smo dospeli do lepega Perčanja in obudovali romantično Dobroto, uprle so se nam oči v strme, večidel navpične skale ljutske in drahovačke luke. Prizor sledil je prizoru: Stollivo, Perasto, z strminami obdana Rižana, dokler niso Verige romantično Boko kotorsko

beno sredstva zoper čezmorsko in rusko konkurencio gledé zemeljskih pridelkov.

Posl. Fürnkranz interpeluje o usodi svojega predloga, tikajočega se odškodnine onih občin, ki zgubé nekoliko davkov vsled podržavljanja železnic.

Posl. Tausche vpraša po usodi načrta zakona o odpisanju davkov za časa nesreč. Načelnik dotičnega odseka zavrača, da se bode ta stvar v prihodnji odsekovi seji obravnavala.

Minister Dunajewski odgovarja na interpelacijo, zakaj da se niso napravili na Nižje-Avstrijskem mali zakupninski kompleksi pri zakupu mesa in vina, čeravno je bilo finančno ministerstvo to obljubilo deželnemu odboru.

Potem utemeljuje Suess svoj predlog o spremembi volilnega reda za dunajska predmestja. Govornik se sklicuje na naraščaj prebivalstva in kritizuje pomanjkljivosti vladnega načrta, ki se je v začetku te seje predložil zbornici. Posebno pa se spodtika nad utemeljenjem vladnega načrta, ki ne priporoča, da bi se število poslancev pomnožilo.

Česka poslanca Zeithammer in Fanderlik govorita o istem predlogu in izjavljata, da rada ustrežata željam dunajskih predmestij. Vender pa obsojata vlado, da na Českem in Moravskem ne stori nobenega koraka za premembo krivičnega volilnega reda. Poslednji spomina na volitev v brnsko trgovinsko zbornico in pravi, da je vlada slepa in gluha za vse težnje moravskih Čehov. Mož se ve da ni pomislil, da odlok vlade gledé teh volitev ni nikaka koncesija združenim levici in tudi nikak udarec njegovi lastni krvi, temveč vlada je tako odločila, da podeli vsem volilcem brnske zbornice možnost, oddati svoje glasove, ker se je ugovarjalo, da jih dokaj ni vedelo za pravi čas volitve.

Poslanec Chlumecky utemeljuje na to svoj predlog o oproščenju delavskih bolniških in invalidskih blagajnic, pokojninskih društev

zaprle ter odprle srednji zaliv. Tu ni strmega in sivega skalovja, kakor v Boki kotorski in rižanski. Oljkinji gozdiči menjevali so se z vinogradi. V Župi nahajajo se celo dobro obdelana polja. Hitro vrsté se zapored morskota soteska Kumbuz, krasni samostan Savina in lepomili Novi Grad; gotovo je to najprijetnejše in prijaznejše mestece ob vsem dalmatinskem bregu. Z vedno večjo urnostjo peljal nas je parobrod k izhodu lepe Boke. V nekaterih trenutkih dospeli smo do daleč tjà vidnega Punta d'Ostro. Tu smo zagledali tudi prosto morje, ki se nam je jelo naznanjati z močnejšimi valovi in izdatnejšim pljuskanjem ladije. Svež in dobrodejen morsk veter oveseli popotnika, kogar je doslej med kotorskimi skalami nadlegovala huda vročina.

Po zelo prijetni vožnji zavlil se je naš parobrod v prostorno luko barsko ter se sredi nje vstavil. V urnem čolnicu zdrčali smo k bregu, ki sedaj nima nikacih nasipov, niti quaia, niti mola.

Takozvana luka barska je sicer prostorna, a skoro čisto nič zavarovana. Široko in burja razsajata tu, kakor malokje drugje. Ako si hoče črnogorska vlada luko pripraviti porabljivo, utakniti bo morala vánjo mnogo denarja.

i. t. d. od dohodninskega davka, od kolekov in pristojbin. Govornik razlaga denarno stanje teh društev in slika nevarnost, ki jim preti vsled prevelikih davkov. Dolžnost vlade je, kakor pravi govornik, da temu pride v okom in da podpira take dobrodelne naprave ubozoge delavca. Podpora teh društev ni samo humanna, temveč zahteva jo tudi socialno-politična modrost.

Predlog njegov izroči se davčnemu odseku.

Poslanec Russ stavi z drugovi sledečo interpelacijo do skupnega ministerstva:

Gledé na izvanredno važnost volitve Trsta kot izhodišče nove nemške morske proge v orijent vprašajo podpisani vlado: Kake korake je napravila c. kr. vlada, da podpira volitev Trsta kot izhodišče nemške parne proge v orijent?

Poslanec Proskowetz in drugovi interpelujejo kupčijskega ministra, mu je li znano, da je sklenil nemški zavezni svet povečati carino za uvaževanje žita in mnogih drugih gospodarstvenih in obrtnijskih izdelkov. Carina se je povikšala v nekaterih slučajih na trikratno ceno; kaka sredstva misli uporabiti minister, da zapreči to nevarnost, ki preti avstrijskim pridelkom?

Nadaljevanje seje je danes, dné 23. jan. — Čitajo se vladni predlogi in nadaljuje se prvi dnevni red.

Kako pomagati Dolenjcem?

Zakaj pa ravno Dolenjcem? Ali Gorenjci in Notranjci niso potrebni? Menda še ne v taki meri, kajti občni glas je, da je na Dolenjskem revščina, da ne napreduje ljudstvo skoro v nobenem obziru, posebno pa zaostaja gledé živinoreje. Tega mnenja je med drugimi na pr. tudi g. G. Pirc, tajnik kmetijske družbe, ki je te dni v „Kmetovalcu“ priobčil prav zanimiv spis o živinoreji in poudaril, da je živinoreja na Gorenjskem in Notranjskem veliko bolj napredovala, nego na Dolenjskem. In pritožbe o revščini na Dolenjskem so še uže tako pogostoma brale in slišale v javnosti, v časopisih, v zborih in drugod, da menda bodo kmalu to vrabci čivkali. Nekaj resnice mora uže na tem biti.

Revščina pa ni povsodi po Dolenjskem enaka. Raste marveč, čem bolj se od Ljubljane proti Krki in Kolpi približujemo pravim Dolenjcem in Belokranjcem. Pravi Dolenjci se nekako še le pri Novem Mestu začenjajo, bivajo največ ob dolenji Krki. Pod Ljubljano, po litijskem, zatiškem in trebanjskem okraji še redi ljudstvo živinoreja, niže doli, zlasti južno od Mirne, pa o živinoreji skoro govora ni. Kmetič ti redi po jedno do dve kravi in morebiti še par volov. Izjema je le po šent-jarnejem polji, kjer so lepi travniki s ce-

Na bregu nahaja se nekoliko prav ličnih poslopj, med njimi poveljništvo luke in poslopje za Lloydske agente, nekateri magacini in hiše zasebnikov.

Poslopja so večidel jednonastropna in dobro ohranjena. Ozalšana so bila z črnogorskiimi zastavami, ker se je pričakovala ta dan od Rjeke sèm princezinja Marija, najmlajša hči kneževa. Na bregu bilo je vsled tega zeló slovesno. Pred nekim poslopjem postavilo se je krdelce črnogorskih vojakov na stražo, med tem ko ste stali pred poslopjem poveljništva luke dve častni straži.

O poludanski vročini smo se odpočili od potovanja in se podali še le ob 4. uri v mesto na razgled; kake pol milje od brega oddaljeno se iz luke komaj vidi.

Jezdili smo najpoprej po prostorni dolini barski, porabivši zato novo, sedaj samo le še do mesta dodelano cesto. Ta cesta bode kdaj vezala Rjeko z Barom. Pri zgradovanji treba bode še marsikatero težavo premagati, zlasti čez sutormansko goro, koder bode gradenje jako težavno. Z visocimi gorami obdana dolina dviga se proti Baru in proti višavam, ki se dvigajo za njim. Mimo turščinega polja nahajajo se oljkini gozdiči, med katere se vri-

sarsko žrebčarijo pač konjerejo uže dosta zboljšali.

Posebna revščina se razodeva po opazovanji pisatelja teh vrstic v krškem in kostanjeviškem sodnijskem okraji. Klimatične razmere so sicer tod še precej ugodne, kajti podnebje je na pr. v Krškem skoro tako, kakor na Vipavskem, ali raznovrstne razmere so take, da je materijelno in duševno stanje ljudstva kaj na slabem. Po obširnem krškem polji ti stanuje siromak, da je joj! Ravno polje mu malo rodi, ker je skozi in skozi vsled naplovljenja peščeno in malo rodovitno. Drevje skoro neče in ne more na njem rasti. Kmetič ti nema tu ne gozda, ne drv, ne stilje; živine tudi ne in torej ne gnoja, s katerim naj bi gnojil.

Ljudstvo po vinskih gorica, v župnijah okolo Rake, pa ima vse svoje premoženje skoro le v vinogradih in vinu, če obrodi in toča ne pobije. Kónj nima, goved ne dosta, kajti manjka mu travnikov.

Ali pri vseh teh pomanjkljivostih dalo bi se našemu dolensjkemu kmetu še nekoliko pošteno živeti in pošteno izhajati, ako bi se mu pomagalo. Res je, težko se bode našel domoljub, ki bi se žrtvoval za ljudstvo, ki je v mnogih ozirih tudi moralično uže zeló zabredlo.

Res, mnogo napak ima naš dolenski kmet, a vendar ga diči dobro, mehko, radodarno srce. Žal! da je ravno dobro srce in radodarnost, katero ima Dolenjec, v prejšnjih časih gospóda, ki je med njimi živela, vporabila v to, da se je sama okoristila in vsled tega postal je kmet nezaupljiv. Ako bode torej naš kmet videl, da je tudi med inteligenco človek, ki brez sebičnosti k njemu dohaja, utegne dobiti do njega zaupanje, poslušal in vbogal ga bo. Zato na delo, domoljubje dolenjski! bližajte se kmetu, poučujte ga najprvo in to ob vsaki priliki, snujte bralna društva, kmetijske podružnice, prirejte govore o kmetijstvu, razdelujte med ljudstvo dobre slovenske knjige in knjižice, časopise in drugo! Saj je tega blaga uže vse polno! Bodoča kmetijska šola bode veliko tudi pripomogla. Dolenjsko železnico moramo vsekako dobiti. Da bi se kletarstvo zboljšalo in da bi se naše še dosta dobro vino ložje eksportiralo, treba bi bilo snovati vinarske zadruge. Sadje je Dolenjca prihodnost. Ali da bi se sadjereja izplačala, treba je skrbeti tudi za eksport sadja.

Tudi v ta namen bi bilo treba posebnih zadržug. O koristi vinarskih in sadjarskih zadržug pa hočem zopet pri priliki besedico spregovoriti.

J. L.

vajo tu pa tam vinogradi in cvetlični vrti. Mesto se ugleda še le takrat, kadar se dospé višino nasproti barskega gradu. Spodnje mesto, Varoš, leži bolj v dolini sredi najlepših in košatejših vrtov. Pravo mesto pak se nahaja, kakor uže rečeno, za ono višavo, ki se je ravnokar omenila, ter je zidano na neki gori, ki se na ono stran, koder teče mali potok, po polnem navpično dviga k višku. Na ozidji je pet stolpov.

Ta na visoki gori zidana in z velikimi hribi zašpeltjena trdnjava Bar, leži jako lepo. Proti jugu in severu pritiskati se k mestu dve predmestji, kjer je bilo, ko je črnogorska vojska zajela trdnjavo, prostora dovolj za vse, tu sem ubegle meščane. Na višavi sezidano zgornje mesto in spodi Varoš sta dobro obljudena, pravo mesto ali trdnjava pak — sedaj kup posutja — je opustošeno, podoba reve in nesreče, ob enem pak tudi živ dokaz za pogum oblegovateljev kakor tudi za vztrajnost obleganih. Zgodovina oblege navaja mnogo zanimljivih dogodkov ter znači jako jasno, kakó se Črnogorci navadno vojskujejo.

Ko so zajeli Črnogorci 17. novembra 1877 l. vse trdnjave ob bregu: Dobro vodo, Golo brdo, Volnico, lotili so se obleganja Bara. Turki

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Svareče naše besede niso ostale glas pjiočega v puščavi; zdaj je skoro po polnem gotovo, da se ne ustanovi jugoslovanski klub. Slednje številke českich listov odločno zatrjujejo, da vèst o ustanovitvi jugoslovanskega kluba nikakor ne zasluži vere, kajti neumestno bi bilo zdaj, v resnih časih razcepljati desnico v še več klubov. In česki listi tudi nadalje z gotovostjo pripovedajo, da se niti zdaj, niti v bodočem državnem zboru jugoslovanski klub ustanovil ne bode. Zagotavlja pa se nadalje, da bode grof Hohenwart najbrže še prevzel mandat kot državni poslanec.

Tuje dežele.

Sir Stafford Northcote govoril je dné 19. t. m. pri konservativnem shodu o političnem položaji. On je grajal vnanjo, naselbinsko in irsko vladno politiko ter omenjal, da ni bil nikdar tako ugoden čas, kakor zdaj, da se moč naselbin vzdrži in poveča. Dolžnost angleških državnikov da je, da vzdržijo velikost in jednoto države. Pokazati je treba naseljencem, da se Angleži brigajo za njihove interese, pokazati, da so naselbine del države ter da jih nečejo drugim državam žrtvovati.

V španski zbornici napadal je dné 19. t. m. republikanski poslanec Labra vnanjo politiko vlade ter jej predbacil preveliko prijateljstvo s papežem in z Nemčijo. Ministerski predsednik Canovas mu je odgovoril, da Španka ne sme misliti na to, da bi igrala vlogo evropske velesile, dokler nima moči, katere jej more dati preustrojba in razvoj materijalnih interesov. Gledé naselbinske politike je omenjal Canovas, da je on vedno pričakoval trenotja, ko bodo civilizovane države vsled preoblike produkcije in prebivalstva primorane ustanavljati naselbine, a zdaj položaj Špansko sili, oprezno postopati. Gledé kočljivega vprašanja o razmerah Španije z Italijo in s papežem je izjavil Canovas, da hoče Španska ostati v prijateljstvu z Italijo in se ne vmešavati v njene prepire z Vatikanom. Svoj govor pa je skónčal z besedami: „Mi konservativci menimo, da je narodnostna potreba za družbo in vlado Španske, da se vzdržuje prijazno razmerje s papežem, z načelnikom katoliške vere.“

Kakor je poročal telegram v včerajšnjem listu, priboril si je general Stewart v Egiptu proti ustašem veliko zmago. Angleži boriti so se imeli s sovražnikom, kateri jih je po številu za skoro deset tisoč presegele. To je bila za Angleže lepa zmaga, a zgubili so v boji vender precej svojih častnikov, polkovnik Burnaby je pal, lord St. Vincent je bil ranjen. Angleži gredó dalje, in v kratkem času pričakovati je zopet novih bitk.

zaprli so se v trdnjavo ter se ne drznili napraviti najmanjšega poskusa za branitev utrjenih krajev zvanaj mesta. Vsi Muhamedanci v Bari ubežali so v citadelo, ki sta jo branila dva bataljona nizamov, 1800 bašibozukov in nekoliko irregularnih pomočnih krdel pod poveljstvom Selim Bega iz Bara in Šaban Bega iz Skadra. Nadpoveljnik je bil Ibrahim Beg, star, zvest turšk častnik. Vojvodi Plamenacu bila je naloga, iztrebiti sovražnika iz krajev na jugu Bara in ko bi bilo treba, zadrževati Turke od Skadra sèm, vojvoda Mašo Vrbica pak je dobil poveljstvo nad oblegovalnimi četami, h katerim je prihajal zdaj pa zdaj knez. Oblegovalne čete stiskale so se vedno bolj vkup, dokler ni bilo vse mesto obkoljeno. Med tem so poskušale tri turške vojne ladije pri vходу v luko postavljeno baterijo proč odbiti, da bi se zamogle tu turške čete izkrcati. To pak se jim ni posrečilo, da si tudi so turške ladije slabo varovano baterijo večkrat trdo zgrabile, kajti posadka stala je kakor skala ter s svojima dvema Kruppovima topova, ki ju je Turkom odvzela, napravila turškim ladijam veliko škodo.

Po mnogih ponesrečenih poskusih umaknile so se turške ladije črnogorskim krogam.

Dopisi.

Iz Starega Trga pri Loži, 20. januarija. (Izv. dop.) Od vseh stranij dohajajo obširna poročila, kako čitalnice prirejajo zdaj v predpustnem času veselice, zabavne večere, pripravljajo igre, tombole, plesove. Od vseh stranij! — le od nas ne pride v svet nikako poročilo. Moglo bi se misliti, da naša čitalnica ne živi več, niti ne životari, da so morda sneli uže napis „čitalnica“ znad vrat, a to je ravno naopak. Čitalnica naša tudi letos pridno deluje ter prireja zabave. Da ne dohajajo v svet poročila o tem, je morda kriva naša malomarnost ali pa pohlevnost.

Ravno prošlo nedeljo priredila je naša čitalnica zanimljivo veselico, katere se je udeležilo mnogo domačega prebivalstva, vnanje pa je bilo zadržano po izredno slabem vremenu. Igrala se je tombola s prav lepimi dobitki — konec veselice pa je bil ples, in mladina se je zavrtela v hitrem plesu ter se vrtela pozno v noč. Vse izvršilo se je v najlepšem redu, vse je bilo zelo veselo; in ko smo se razhajali, izražal je vsak gorko željo, da bi vrli odbor kmalu zopet priredil kako veselico.

Kakor rečeno, čitalnica v tem oziru vrlo deluje, obžalovati je le, da je med odborom razširjeno nekako strankarsko mišljenje, se ve da navdiheno mu po vročekrvnih nepredmišljenjih, da gre to strankarsko njihovo mišljenje celó tako daleč, da si nečejo naročiti vseh listov, katere želijo članovi, in to le iz gole demonstracije. Nečem s tem dajati le iz gole demonstracije. Nečem s tem dajati odboru svetov, ne se vmešavati v njegovo področje, toliko pa smem omeniti, da bi čitalnici gotovo — to vem iz lastne skušnje — pristopilo še več članov, če bi se opustilo to neplodono nasprotovanje. Pomislite torej, če morda ne ovirate razvoja čitalnice!

Razne vesti.

— (Umor in samomor iz ljubezni.) Iz Budimpešte se poroča: Predvčerajšnjim po noči okolo polnoči prišel je v „Hotel Pariz“ mlad mož vodeč za roko mlado, lepo deklico ter je zahteval sobo. Ker se mladi par do večeraj popoldne ni dal videti iz sobe, ulomili so vrata in našli na postelji deklico mrtvo, a njega smrtno ranjenega. Čisto majhna luknjica v senu spričevala je, da je bila deklica s kroglo usmrtena. On vstrelil se je dvakrat v prsi, a se navzlic temu ni do smrti zadel. Ko si je toliko opomogel, da je zamogel govoriti, povedal je, da mu je Bela Szep imé in da je 25 let star. Deklico, kateri je imé Marija Kamer, spoznal je pred dvema letoma ter živel od tedaj z njo v zelo intimnih razmerah. A deklica, otrok revnih starišev, živela je v veliki stiski in si je s šivanjem komaj prisluzila najpotrebniše. V takih okoliščinah ni bilo nikakega upanja, da bi se kedaj popeljala pred oltar. Deklica

Ker niso mogle niti te ladije, niti Ali Saib paša skadrski obleganim prinesiti pomoči, predstavljamo si lahko njihov položaj.

Večkrat poskusil je vojvoda Vrbica Ibrahim Bega pregovoriti, naj se vda, toda zvesti vojak ni hotel o tem nič vedeti, sicer pak so ga navdajale prej omenjene ladije še vedno z nekakim upanjem. Obleganecem pričelo je vedno huje presti, kajti pohajati jim je začel živež. Mrličev niso mogli več pokopavati, ampak so jih skladali v kletih; tudi mesto je bilo uže po polnem razrušeno, niti jedna hiša ali mošeja ni bila več cela; podobno je bilo uže razvalini. Tu sklenejo Črnogorci, Turkom vodo zapreti. Vedeli so, na katerem kraju mesta se nahaja reservoir za vodo ter so z delom tudi takoj pričeli. Na vzhodni strani mesta pod ono strmo skalo skopati se je moral podkop, kar se je sicer tudi precej zgodilo, a ne brez boja in krvi. Reservoir so razstrelili ter obleganecem vzeli vodo. Dne 28. decembra prosil je Ibrahim tridnevnega premirja, česar pak knez ni dovolil. Dne 29. decembra prišel je Ibrahim Beg s Selim in Šaban Begom v stolico katoliškega škofa, v kateri je imel knez svoje glavno taborišče. Knez sprejel ga je z vsim spoštovanjem, ko mu je izrazil

je bila prva, ki je sprožila misel, da naj se skupaj usmrta. Uže pred tremi tedni bila sta sklenila, da bosta z mostu vkup v Donavo skočila, a v odločilnem trenutku ju je zapustil pogum. Predvčeranjem zvečer pa sta za trdno sklenila, da hočeta skupno umreti ter sta se iz tega namena podala v hotel. Najprej vstrelil je svojo ljubico, potem pa še v svoje prsi sprožil dvakrat revolver. Na druga vprašanja odgovarjal je le z besedami: „Tako je hotela“, dokler ni pal zopet v nezavest.

— (Dvoboj brez napovedbe.) Iz Sarajevga se poroča: Dva na isti dan od finančnega oddelka deželne vlade odpuščena diurnista sedela sta pretekli teden nekega večera v gostilni. Jednega ime je Henrik Mader, a drugega Gjuro Dragas. Sedela sta molčé drug drugemu nasproti ter pila. Naenkrat planeta brez vsega povoda po konci, se postavita kakih deset korakov jeden od drugega oddaljeno, potegneta revolverje iz žepov ter strelita drug na drugega, ne da bi bil kateri njiju zadet. Lahko se misli, kak strah je zavladal med gosti. Oštir poslal je takoj po stražo, a duelanta odpravita se ter se podasta v „Narodno kavarno“, kjer sta zopet skupaj nadalje pila, dokler ju ni policija našla. Ko ju je hotela ta prijeti, branila sta se na vso moč, a konečno bila sta vendar premagana ter odvedena v zapor. Cela zadeva je tim bolj čudna, ker nečeta nič natančnejega o vzroku njunega početja povedati. Dosedaj je bilo le to mogoče konstatovati, da sta si tisto popoldne kupila pri firmi Racher čisto jednaka revolverja, rekoč, da orožje potrebujeta za osebno varstvo. Preiskovanje, ki se vrši, bo pač razjasnilo, kaj je obadva nagnilo k takemu početju.

— (Ogenj v razstavi slik.) Kakor se iz Varšave poroča, nameraval se je te dni v sobani ondotnega umetniškega društva strašen zločin, ki pa se je vendar še o pravem času preprečil. V tej sobani razstavljene so sedaj najboljše slike slavnega slikarja Matejkota, dalje več dragocenih slik Brandtovih, Löfflerja in drugih umetnikov. Štirje vseučiliščniki, ki so si hoteli tudi slike ogledati, opazili so v sobani neprijeten duh, kakor bi se kaj žgalo. Iskali so na vse strani in so tudi kmalu našli več po tleh raztresenih in v petroleji namočenih tlečih cunj in žveplenk. Ker je bilo to uže na večer in ker bi se bila dvorana čez 10 minut imela zapreti, jasno je, da bi se bil ogenj razširil ter napravil neprecenljivo škodo, tim bolj, ker so bile dragocene slike zavarovane za neprimerno majhne svote. Kedo je nameraval zločinsko dejanje izvršiti, ni še gotovo, sum pa pada na dve dami, ki ste si malo prej dali ne navadno mnogo opraviti pri Matejkovih slikah.

Domače stvari.

— (Mestni odbor ljubljanski) imel je včeraj zvečer ob 6. uri javno sejo. Predsedoval je podžupan Petričič, navzočnih je bilo 17 odbornikov. Predsednik je imenoval overovateljema zapisnika mest. odbornika Nollija in Ravnikarja. — Predsednik naznanja, da je mesto Zagreb poslalo

svoje občudovanje zaradi njegove nenavadne vstrajnosti in zvestobe, napovedal mu je, da se vda brezpogojno. Staremu vojaku vdrle so se solze po licih, kar je kneza in vse vojvode zelo ganilo.

Tako se je končala v črnogorski vojskini zgodovini res znamenita oblega mesta Bar. Še tisti dan šel je knez v nesrečno, z bolniki in sestradanimi ljudmi napolnjeno, po polnem razsuto mesto. Trebalo je več mesecev, predno so mogli mesto očistiti mrličev in nakupičene nesnage.

Ko smo šli v pusto in razrušeno mesto, ni mogel naš spremljevalelj, črnogorski častnik, prehvaliti junaštva turške posadke in njenega poveljnika, Ibrahim Bega. Kakor v Podgorici dovolila se je tudi tu Muhamedancem prosta pot, kamor se jim zljubi. Tistim pak, ki mesta niso marali zapustiti, zagotovile so se pravice do njihovega posestva.

Bar dela na tujca prav prijeten vtis. Stanovnikov ima kacic 7000. Večinoma so katoličani, Muhamedancev je sedaj jako malo, ker jih je po padcu Bara zapustilo veliko svoj rojstveni kraj. V Baru bila je do zadnjih časov stolica skaderskega škofa, ki je imel naslov katoliškega nadškofa v Baru in Skadru.

proračun, kateri leži zdaj v magistratni pisarni gospodom na ogled. — Predsednik naznanja, da se je mestnemu odborništvu odpovedal mest. odb. dr. Drč. Predsednik prečita dotično pismo. Na predlog mest. odb. dr. Zarnika izreče se odstopenemu mest. odb. g. dr. Drču za njegovo mnogoletno in vspešno delovanje v mestnemu zastopstvu zahvala. — Na predlog mest. odb. Bajerja se sklene, da se na grob ravnokar umrlega deželnega poslanca Karola Rudeža v imenu mesta položi venec. — Poročilo o proračunu mestne glavne klavnice in mestnega posojila ljubljanskega za leto 1885 se vzame v znanje. — Prošnja Leopolda Belárja, ravnatelja II. mestne ljudske šole, zaradi funkcijske doklade se gosp. prosilcu vrne, ker po novem, s 1. januarijem t. l. v moč stopivšem šolskem zakonu mestni zastop ni več kompetenten, rešiti to prošnjo. — Dopis c. kr. deželne vlade gledé ustanovitve nemške šole v Ljubljani se vzame v znanje. — Sklene se, poslati prošnjo do skupnega ministerstva in obeh zbornic državnega zbora, da se ustanovi v Ljubljani novo poslopje za poštno in brzojavne urade. — Sklene se, da se ustanovi mestno otroško zabavišče s slovenskim učnim jezikom, in sicer naj se skrbi za to, da se otvori uže do 1. maja t. l. — Konec javne seje ob polu 9. uri, potem tajna.

— (Pri prizivni obravnavi) „Slovan“ contra Šuklje bil je danes prof. Šuklje nekrivim spoznan, tožitelj obsojen v troško. Jutri natančnejše poročilo.

— („Literarno-zabavni klub“) nima jutri zvečer jour-fixa.

— (Ogenj.) Iz Krškega se nam poroča: Dne 20. t. m. o polu devete ure zvečer nastal je v skednji Franceta Metelkota v Dolenji Vasi, občina Raka, ogenj, ki je uničil shrambo za nastiljo, dva skednja in hlev s senom vred ter povzročil škodo v znesku 550 glđ. Zavarovan je bil Metelko pri „Concordiji“ za 300 glđ. Kako je ogenj nastal, se še ne vé.

— (Zmrznil) je, kakor se nam poroča s Krškega, dne 20. t. m. po noči Marko Kerin iz Leskovca na travniku v „Paradižu“. Bil se je napil nekoliko preveč žganja in vsled tega v snegu obležal. Zapustil je petero nepreskrbljenih otrok.

— (Zabavni vlak na Velehrad in v Prago.) Kakor znano, nameravalo se je vlansko leto uže potovanje v Prago z zabavnim vlakom, a tedaj se je zaradi mnogih ovir moralo odložiti to potovanje; sklenilo pa se je, da se to zgodi naslednje leto, torej letos, in izrekla se je želja od vseh stranij, naj bi se zabavni vlak tako vravnal, da bi potovalci mogli obiskati tudi Velehrad ter se udeležiti tisočletnice sv. Metoda. Da se vse pravčasno priredi, izvolil se je za to uže odbor iz naslednjih gospodov: Hribar, Murnik, Trstenjak, Valenta in Železnikar. Vlak odpeljal se bo od tu okolo 10. avgusta, tako da bo možno potovalcem udeležiti se v 15. dan avgusta na Velehradu vršeče se slavnosti v spomin tisočletnice sv. Metoda.

Sedaj stoluje škof v Skadru ter obišče časi svojo prejšnjo stolico, o kateri priliki ga sprejema črnogorska vlada z onim spoštovanjem, ki pristojna njegovemu dostojanstvu.

Grad, citadela, je še iz benečanskih časov. Leta 1573 so jo Turki zajeli ter jo zelo prezidali. Nahajajo se še ostanki starih benečanskih stavb, ki se takoj spoznajo, ker se mimo napisov ni smel nikdar pogrešati krilati lev.

Proti večeru podali smo se nazaj k luki. Ker je bilo v nji tako živahno in slovesno, spoznali smo, da je mala princezinja uže došla. Z skromnim umetalnim ognjem na čast knežev hčere sklenili smo dostojno ta za nas v marsikaterem oziru važen dan.

Težkega srca poslovil sem se drug dan od Črne Gore, ki se mi je v kratkem času tako prikupila in na krmilo ponosnega „Stambula“ naslonjen, nisem dolgo časa mogel odtegniti očí od Rumje in vedno manjši postajajočega svetilnika v Volnici.

Zadovoljen napotil sem se proti domu, saj sem vendar videl z lastnimi očmi ono Črno Goro, ki jo Gladstone zove moderno Sparto!

— (Zagorsko železnico) bodo gradili od Čakovca v Varaždin do Zaprešič s postranskim tirom v Krapino. Stala bode okolo 6 milijonov.

— (Novo pevsko društvo.) Iz Trsta se poroča, da so v nedeljo, 18. t. m., osnovali v Trstu nekateri pevci novo pevsko društvo „Preširen“; izbran je bil precej začasni odbor, kateri ima nalogo, sestaviti pravila in skrbeti za pospeševanje tega društva, dokler se skliče občni zbor, kateri izvoli stalni odbor. Nadejati se je, da se hoče na poziv, katerega misli sedanjí odbor razposlati med rodoljube, vsak dragovoljno odzvati.

— (Kopelja na otoku Lakromi.) Dr. Suess in dr. Winternitz z Dunaja, ki sta potovala po Dalmaciji, nameravata napraviti na otoku Lakromi kopel, ki ima tekrovati z Nico, ker je podnebje tam jako ugodno. Voditelj tej kopelji ima biti dr. Winternitz. Oba gospoda takoj, ko se vrmeta na Dunaj, vložita prošnjo za to podjetje.

Valeta prof. Šukljeju.

Odhajajočemu prof. Šukljeju napravili so njegovi prijatelji in somišljeniki v veliki sobani „pri Maliči“ v slovó in na čast supér, kojega se je udeležilo nad 40 odličnih móz ne samo iz mesta, temveč tudi z dežele, med temi več deželni poslancev, profesorjev, učiteljev in uradnikov. Ta shod ni dal samo povóda, da se je na častno mesto v glavno mesto cesarstva poklicanemu profesorju zagotavljalo najiskrenejšo prijateljstvo, temveč izražalo se mu je tudi kot deželnemu poslancu in udu deželnega šolskega sveta kranjskega neomejeno zaupanje. Prof. Wiesthaler, ki je bil ta večer izvoljen predsednikom, pozdravil je poslavljajočega se blizu s sledečim nagovorom:

Slavna gospóda! Zbrali smo se danes v izreden shod, da se poslovimo od moža, ki nam ga nemila usoda kmalu odvede v daljni Dunaj, od moža, ki je oče našemu klubu, pa tudi ves čas njegovega, reči smem častnega obstanka, duša njegova. Slavna gospóda! Jaz nisem govornik, niti pesnik; tedaj ne pričakujte od mene retorično dovršenega in pesniško navdahnjenega govora. Vender pa prosim čestitega slavljence, da zaradi tega ne pripisuje manjše vrednosti preprostim besedam mojim: saj mi prihajajo iz dna srca, in prepričan smem biti, da jih govorim tudi vsem pričujočim gospodom iz duše.

Dostojanstvo, s katerim ste me danes počastili, nalaga mi prijetno dolžnost, v slovó izreči par odkritosrčnih besed priznanja in hvaležnosti možu, ki je sicer vaju ostudnega psovjanja in obrekovanja, ne pa hvale. Ne bodem se mu prilizoval, govoriti hočem le golo resnico.

Z odhajajočim tovarišem izgubimo Slovenci na Kranjskem moža redke nadarjenosti in še redkejše delavnosti in vstrajnosti. Ne bom Vam slavil njega strokovnjaške izobraženosti in pedagoške spretnosti, ne bom ocenjal njegovega pisateljskega delovanja, ne hvalil govorniške sile njegove, ne bom Vam klical v spomin prijetnih lastnosti, s katerimi se je vedel prikupiti vsaki družbi, niti naštevati velikih zaslug, ki si jih je pridobil za kranjsko šolstvo sploh in za učiteljstvo še posebej. Poudariti hočem le jedno prednost, ki vsaj meni najbolj imponuje, to je neupogljiva značajnost in politična poštenost njegova. Možato boril se je za svoje prepričanje, za idejo, ki jo je spoznal za jedino pravo. Res, da se je boril brezobzirno, in marsikateremu rahločutnemu človeku zdelo se je morda orožje njegovo prehudo, preostro, a tega mu niti najhujši sovražnik ne more in ne sme odrekati: boril se je vsigdar s pošteno roko, s poštenim orožjem, in to za pošteno stvar in z nasprotnikom, ki se v tem obziru ne dá z njim primerjati. Od vseh strani letele so nanj strupene pušice, a ni se umaknil, ni se udal, nezmagan zapušča sedaj ljubljeno svojo domovino. To je menda tisti dobiček, tisto plačilo, za katero se je, kakor trdijo protivniki, ves čas tako strastno pogajal. „Ena se tibi je želja spolnila: V zemlji domáci de trúplo leži“, pel je neumrljivi naš Preširen o nesrečnem prijatelji svojem A. Smoletu. Mi danes svojemu prijatelju niti tega ne moremo prorokovati. Srečolovec vrže koj puško v koruzo, kakor hitro vidi, da se mu sebični nameni njegovi nočejo posrečiti. Naš prijatelj zapušča nehvaležno

domovino svojo; a zadnjo soboto slišali ste iz njegovih ust slovesno obljubo, da ji bode ostal tudi na tuji zemlji zvest sin, da se bode tudi v dalnjem Dunaji z isto navdušenostjo in gorečnostjo trudil in potegoval za svojo idejo. To je blago, plemenito! Zato mu napivam kot značajnemu rodoljubi ter izrekam srčno željo, da bi mu bilo dano še mnogo, mnogo let uspešno delovati domovini v korist in slavo, sebi v čast, prijateljem, ki se ga bodo vsigdar s poštovanjem spominjali, v radost. Bog živi našega prijatelja Šukljeja, Bog živi vso njegovo rodbino!

Nadalje poprijel je cesarski svètnik in deželni poslanec Murnik za besedo ter je poudarjal prof. Šukljejevo delovanje v deželnem zboru in njegove zasluge, ki si jih je pridobil v tem oziru. Tudi on obzaluje, da zapušča prof. Šuklje domovino, vender ta tolažba mu ostaja, da oni ostane še nadalje ud deželnega zbora in da mu bode vsled tega še večkrat dana prilóžnost, sniti se z njim v deželni zbornici, kamor prof. Šuklje gotovo nikdar ne bo zamudil priti, kadar bo treba povzdigniti glas za blagor naroda. — Ves ginjen in z njemu navadno zgovornostjo zahvaljeval se je na to v daljšem govoru prof. Šuklje za skazano mu čast. Poudarjal je, da je bilo vse njegovo dosedanje delovanje in početje prešinjeno od ljubezni do domovine in da je vsigdar pripravljen ukreniti na drugo pot, ako bi sprevidel, da načela, za koja se bojuje, niso njegovemu narodu v korist. Dokler pa tega prepričanja nima, hoče se še nadalje potegovati z vso odločnostjo za ta načela in upa, da bodo tudi vsi njegovi somišljeniki na potu, kojega so nastopili, vstrajali ter z isto odločnostjo postopali.

Z v srce segajočimi besedami poslovil se je potem še notar Janko Kersnik, ki se ni strasil neprijetnega pota in je nalašč v to prispel z Brda, od prof. Šukljeja, kot svojega prijatelja, spominaje se ob enem tudi ranjcega Jurčiča, od kojega je prepričan, da bi se, ako bi živel, ravnaše po prelepih besedah, ki jih je izrekel v svojem Tugomeru: „Tvrđ bodi, neizprosén, mož jeklen“, danes gotovo boril z vso odločnostjo za ista načela, kakor jih zastopa prof. Šuklje in koje tudi on v obstoječih razmerah za edino prave spozna. Tudi temu nazdravu odgovarjal je prof. Šuklje v daljšem govoru.

Med večerom prišla sta tudi dva telegrama, in sicer eden iz Rudolfovega, drugi pa iz Krškega. Prvi se glasi: „Iz slovenske domovine odhajajočemu vrlému deželnemu poslancu dolenskih mest, gosp. prof. Šukljeju, kliče iskreni „živio!“ dr. Poznik“, a drugi: „V duhu se družim čestilcem prof. Šukljeja, živo želeč, da on ne preneha posvečevati orjaških duševnih močij svojih mili domovini. — Ferdinand Seidl.“ Cel večer pa so zabavali navzoče v obilem številu zbrani izborni pevci s krepkimi in prijetnimi svojimi glasovi.

Še le pozno v noč stisnili so prijatelji in čestilci odhajajočemu še enkrat rokó ter se potem razšli.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 23. januarija. (Iz zbornice.) Vlada predložila je postavni načrt gledé veljavnosti in spodbijanja po vojaških oblastvih administrativnim pôtem izrečenih določb o odškodninah. — Bärnfeind interpeluje zaradi nevarnosti razširjanja živinske kuge iz Bosne. — Meznik predlaga, naj se olajša davek gospodarstvenim zadržugam.

Berolin, 23. januarija. Cesarju se je zdravje zboljšalo.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 23. januarija.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	83·40
„ „ „ srebri	83·85
Zlata renta	106·40
5% avstr. renta	98·45
Delnice národne banke	864·—
Kreditne delnice	302·60
London 10 lir sterling	123·60
20 frankovec	9·76
Cekini c. kr.	5·97
100 drž. mark	60·35

Uradni glasnik

z dné 22. januarija.

Eks. javne dražbe: V Krškem zemljišče Alojzije Gerlovič iz Mal. Mrašova (473 gld.) dné 21. febr.; — zemljišče Jos. Bozine iz Bregov (150 gld.) dné 14. febr.; — zemljišče Jan. Gorenca iz Rožanca (980 gld.) dné 21. febr. — V Kranji zemljišče Jan. Kristanca iz Moš dné 16. febr. — V Žužemberku zemljišče Jan. Stermeca iz Gor. Križa (1556 gld.) dné 10. febr. — V Kranji zemljišče Marijane Bošticeve iz Gor. Bernika (260 gld.) dné 17. febr.; — zemljišče Jos. Sterniša iz Bašlja (557 gld.) dné 18. febr.

Tujci.

Dné 21. januarija.

Pri Maliči: Cerdt, zasebnik, z rodbino, iz Genove. — Deutsch, trgovec, iz Günsa. — Glaser, uradnik, z rodbino; Hirschmann in Niklas, trgovec, z Dunaja. — Krisper, zasebnica, iz Celja. — Gruntar, c. kr. beležnik, iz Logatca. Pri Slonu: Deutsch, trgovec, z Dunaja. — Baydel, graščinski nadzornik, iz Lossena. — Zenkovich, zasebnik, iz Trsta. — Boncelj, trgovec, iz Zeleznikov. — Dolenc s soprogo z Slapa. Pri Južnem kolodvoru: Hiltl, gozd. oskrbnik, iz Vidma. — Röttl, gozdar, iz Loke.

Srečke

z dné 21. januarija.

Praga: 74 71 80 55 20.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
22. jan.	7. zjutraj	740·21	— 4·4	vzh. sl.	obl.	0·00
	2. pop.	740·31	+ 0·5	jvzh. sl.	„	
	9. zvečer	741·40	— 3·2	vzh. sl.	„	

V našem založništvu je izišel na svitlo drugi, pomnoženi natis: **Poezije S. Gregorčičeve.** Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo 2 gld. Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg knjigotržnica v Ljubljani.

V Kleinmayr-jevi in Bambergovi knjigarni se dobivajo: **Josipa Jurčiča Zbrani spisi.** I. zvezek: **Deseti brat.** Cena 1 gld. II. **Pripovedni spisi:** Jurij Kozjak, Spomini na deda, Jesenska noč mej slovenskimi polharji, Spomini starega Slovenca. — Cena 70 kr. III. zvezek: **Pripovedni spisi:** Domen, Jurij Kobila, Dva prijatelja, Vrban Smukova ženitev, Golida, Kozlovka sodba. — Cena 70 kr. Jurčičevi zbrani spisi se dobivajo tudi v lične platnice vezani, vsak zvezek po 50 kr. več. Kdor se želi po pošti naročiti, naj blagovoljno po nakaznici za poštnino pri vsakem zvezku 10 kr. priloži. (11) 1